

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za tretje leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravništvo in ekspeditija v „Katal. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 64.

V Ljubljani, v ponedeljek 18. marca 1895.

Letnik XXIII.

Volilna preosnova.

Tedaj bo vendar le nekaj! Vlada je predložila volilnemu podočboru nov načelen načrt volilne preosnove. Glavne točke so po poročilu „Neue Freie Presse“ te-le:

1. Sedanji volilni sestav se obdrži; poleg dose-danjih štirih volilnih skupin se pa napravi peta sku-pina novih volilcev.

2. Ta peta skupina ima dve vrsti volilcev, ka-terih vsaka za-se voli.

3. Prvi vrsti pete skupine pripadajo vsi tisti volilci, ki plačujejo kak direkten davek in ne volijo v nobeni prvih štirih skupin, torej tisti, ki plačujejo manj, nego 5 gld. direktnega davka.

4. V drugo vrsto spadajo vzlasti industrijski de-lavci, člani bolniških blagajen in druge osebe, ki ne plačujejo direktnega davka. Katere osebe bodo spa-dale semkaj, ni določeno. Morda se bo zahtevala kaka izobrazba ali gotova svota stanarine ali kaj dru-zega kot pogoji za volilno pravico.

5. Vsaka volilna vrsta pete skupine bo imela kakih 70 poslancev več. Za toliko se torej pomnoži število vseh poslancev.

6. Vlada izdela volilne okraje za novo skupino, in sicer tako, da bosta v vsakem volilnem okraju obe vrsti volili. Ni še določeno, ali se bodo v peti in v četrti skupini vršile volitve odslej direktno ali indirektno.

Ta načela bo sedaj razmotraval volilni podod-bor, zjedini se glede točk, ki niso še določene in potem svoj načrt predloži vladi, da izdela po njem pravičen načrt zakona. Pred jesenjo torej ne bo sko-raj gotovo še nič iz tega. Od vlade izdelani načrt se pa še predloži volilnemu odseku in ko ga ta pre-rešeta, bo še le zbornica jela se v javnih sejah po-svetovati o njem.

Pot je torej še dolga, toda namerava se na

vsak način zgotoviti preje, nego se neha sedanja državnozbornska deba. Pri novih volitvah se bo vo-lilo že po novem volilnem redu.

„Vaterland“ trdi v svoji nedeljski številki, da je ta načrt, kakor ga priobčuje „Neue Fr. Presse“, izmišljen, toda sam hkrati priznava, da se res nameravata dva oddelka ustanoviti v peti skupini, kakor smo rekli, torej bistveno to stvar potrjuje „Vaterland“. Ta je namreč to-le:

Novi načrt se ozira vzlasti na želje Hohen-wartovega kluba, da obrtnikom in drugim davko-plačevalcem, ki bodo po novem plačevali manj nego 5 gld. davka, ne vzame volilne pravice, da jih pa tudi ne pomeša z delavci in tako ne izroči socialni demokraciji, marveč jim dá kake svoje poslance in sicer tolike število, kakor tistim, ki ne plačujejo no-benega direktnega davka. Načrt torej nekako po-skuša pričenjati splošno volilno pravico, a zraven se žilavo drži dosedanjih kurij; veleposestnikom in tr-govinskim zbornicam se vzlasti ne bo nič zgodilo. Toda 140 novih poslancev se nam več obeta in to je najpomembnejše. V peti skupini se nadejamo, da bodo izvoljeni možje izmej ljudstva, možje novega kurza, ki bodo pomalem rešili zbornico in tudi dr-žavo teroristične nadvlade nekaternikov in omogo-čili srečen razvoj naše Avstrije.

V načelih ne moremo nikakor odnehati in zato tudi ne moremo hvaliti vladnega načrta; toda če se pri sedanjih razmerah v zbornici že to izvrši, je s tem led prebit; prične se novo življenje. Vzlasti se nadejamo: novi volilni red bo pomagal liberalizmu kopati grob. Krščanska odločnost se bo imela bo-riti samo z materijalističnim radikalizmom in bo konečno — zmazala.

O Reiffeisenovih posojilnicah.

V listu z dne 15. marca t. l. priobčil je pod zgorajšnjim naslovom Liga 62 članek, ki je v je d-

nem oziru potreben odgovora, oziroma popravka in pojasnila.

Liga 62 namreč uvodom svojega članka kriti-kuje „tiskana pravila neke slovenske Reiffeisen-ove posojilnice“ in pravi:

„Razven nekaterih manjših hib pogrešati je v teh pravilih jako velik nedostatek, pri dotični posojilnici ni namreč nikacega pravega nadzorništva. Jeden računski pregledovalec pač ne more nadomes-titi nadzorništva. Nadzorništvo obstoji iz 6—9 udov, voli svojega predsednika in namestnika i. t. d. . . .“

V bistvu se z Ligo 62 strinjam, namreč v tem, da posojilnica mora imeti nadzorništvo. Ne strinjam se pa za vsak slučaj s tisto obliko nadzorništva, katero priporoča Liga 62. Po mnenju slednjega je jedino umestna oblika nadzorstveni svet, ki naj po njegovih mislih broji 6—9 članov.

Za kmetijske kraje je po mojem mnenju navadno bolj umesten računski pregledovalec in to iz nastop-nih razlogov.

Na kmetih je navadno že za načelstvo težko dobiti zadostno število mož, ki bi bili v vsakem oziru sposobni za ta posel. Navadno je stvar ta, da le jeden ali dva člana načelstva posojilnico faktično vodita, drugi člani načelstva pa prav za prav le kontrolirajo delovanje faktičnega poslovođe. Tako leži že v načelstvu samem prvo in najvažnejše nad-zorstvo, ki je tem izdatnejše, ker pa zadružni postavi jamčijo vsi člani načelstva solidarično za vestno spolnjevanje svojih dolžnosti.

Težko je potem dobiti še za cel nadzorstveni svet sposobnih mož. Da pa mora nadzorstveni svet sestojati iz takih ljudi, ki so zares v stanu po-sojilnično poslovanje nadzirati, pritrtil bode gotovo tudi Liga 62. Kajti čemu sodi nadzorstveni svet, ki ni v stanu nadzirati? Vloga tacega nadzorstvenega sveta je tipična, kakor uči prak-tična izkušnja. Funkcija tacega nadzorstvenega sveta

LISTEK

Grajska lipa.

Na nizkem holmu ob veliki cesti na Notran-skem stoji lep grad, za poslopjem pa se razpro-stira velik vrt; a ob vrtni ograji raste stara, košata lipa. —

Burno je bilo leto 1809. Ljudstvo je trepetalo in pričakovalo vsak dan Francozov, ki so se vedno bolj bližali naši meji. Kdor je imel kaj dragocenosti, poskril jih je v naglici, kajti vsakdo si je mislil so-vražnike kot krute nasilnike. Časih je bila ta sodba opravičena, a dostikrat tudi ne . . . Naposled pa so prišli.

Po prašni cesti so se premikali dan na dan novi oddelki, a v vasi pod gradom so postali, da si odpočijejo. Ta počitek se je zavlekel delj, kakor so mislili, kajti krog Ljubljane so se naši še branili.

General in še nekateri častniki si vzamejo sta-novanje v gradu, in gospodar jih vsprejme kolikor moči prijazno, čeravno mu v srci niso bili posebno ljubi. Čul je, kakó kruto so gospodarili po osvobo-ženih deželah, in bal se je za svoje imetje. Zato je spravil prejšnji dan vse svoje dragocenosti, potem

mizne oprave in ves denar, kolikor mu ni bilo ne-obhodno potreba, v močen, z železom okovan zaboj. Nato pokliče dva služabnika, ki sta se mu zdela najbolj zanesljiva: Stefana in Antona.

Stefan je služil že oddavna v gradu. Znal se je klanjati in prilizovati; zato se je posebno gospej kmalu priljubil in je zadobil veliko oblast nad dru-gimi služabniki. Anton pa, četudi mlad, zdel se je graščaku pošten zaradi moškega vedenja in ker je rajši molčal, kakor govoril.

Gospodar ju torej pokliče v svojo sobo na večer pred prihodom Francozov. V pričo svoje žene jima razodene, kaj namerava storiti.

„Glejta, časi so viharni, in sovražniki, pijani po tolikih zmagah, so že pod gradom in pričakujem jih vsako uro. Lahko se prigodi, da jim kaka nez-natna stvar ne ugaja in potem se maščujejo, kakor se jim ljubi. Kdo jih more tožiti, če mi oplenijo grad? . . . Zatorej sem spravil vse, kar je najdra-gocenejšega, v ta zaboj, in skriti ga mislim na vrtu, dokler neljubi gostje ne odidejo. — Vi dva mi pomagata izkopati jamo, ali, kakor sama lahko izprevidita, molčati morata o tem, kakor grob . . .“

„Dobro plačilo vama potem ne odide!“ pristavi gospá.

Nato se odpravijo na vrt. Prav tik ograje iz-kopljejo jamo in polože vanjo zaboj; potem zopet

varno zakrijejo s prstjô, da ne bi mogel nikdo kaj sumiti.

To vam je bilo hrupa v gradu drugi dan: general je došel s svojimi častniki. Bil je visok človek plemenitega obraza, in takoj na prvi pogled se mu je videlo, da je nezmožen kake krutosti.

Njegovi sluge so se kmalu seznanili z grašča-kovimi. Posebno Anton je rad sedel z njimi pri čaši vina, ker so ga zanimale pripovedke o tujih krajih in ljutih bojih; poslušal je časih pozno v noč in zdelo se mu je, kakor bi sam stal na krvavem polju in se boril za domovino.

Stefan se je pa ravno zdaj nekako ogibal druš-čine in videlo se mu je, kakor bi v teh kratkih dneh nenavadno shujšal. Obraz mu je bil bolj bled in oči udrté. Kadarkoli se je slučajno sešel z gene-ralom, klanjal se mu je do pasa in zagibal je z ustni, kakor bi hotel govoriti; a še se je premagoval. Naposled pa se udá. Ko se nekega večera sprehaja general po vrtu, priplazi se Stefan tihotapsko k njemu in pravi:

„Visokost, izdam Vam imenitno skrivnost, če hočete . . .“

Vojaku se je studilo plazeče vedenje služabni-kovo, zato ga hladno pogleda:

„No, kaj je?“

„Če mi obljubite sto cekinov, pokažem Vam,

obstoji v tem, da celo leto — spi, koncem leta na občnem zboru pa njega načelnik izreče, da je vse v najlepšem redu. In pri tem so člani nadzorstvenega sveta popolnoma nedolžni, ker nič ne morejo za to, da ne razumejo posojilničnega poslovanja in da so se vkljube temu izvolili v nadzorstvo. Vsled tega tudi član nadzorstvenega sveta ne more imeti prave zavesti svojih dolžnosti; če ga pa tudi včasih kaj jednacega obide, tolaži ga zavest, da ne nosi sam odgovornosti, marveč da jo nosi 6—9 mož, da drugi tudi niso boljši, nego on, — in konečno zanaša se jeden na drugega, eventualno tudi jeden na drugega izgovarja. Praktični efekt je ta: še na slabšem, kajti načelstvo s tem laglje zaide v lahkomišljeno poslovanje, ker svojo vest tolaži s tem, da postopa sporazumno z nadzorstvenim svetom.

Pri takih okoliščinah je mnogo bolj umestna oblika nadzorništva računski pregledovalec. Jeden inteligenten in zanesljiv človek, ki ima voljo in zmožnost v istini vestno nadzirati poslovanje načelstva, najdel se boče gotovo v vsakem kraju. Računski pregledovalec izvrševal boče svoj posel tem vestneje in točneje, ker ima zavest, da sam nosi vso odgovornost in se ne more na nikogar drugega izgovarjati ali zanašati.

Opozarjati moram, da ime „računski pregledovalec“ ne sme motiti. Ta funkcionar namreč ne sme imeti le naloge, pregledovati račune, marveč tudi to, da nadzoruje delovanje načelstva v vsakem oziru, s pravico, prepričati se vsaki čas o stanju blagajnice. In ta delokrog prisojajo računskemu pregledovalcu pravila vseh meni znanih slovenskih Raiffeisen-ovih posojilnic.

Vprašanje: Nadzorstveni svet ali računski pregledovalec? presojeti je tedaj zgolj le z ozirom na dejanske razmere iz praktičnega stališča, nikakor pa ne gre v tem oziru zavzemati nekako doktrinarno stalo. To priznava tudi naš združni zakon, po katerem nadzorstveni svet ni obligatoričen.

Mnogo je izvrstno urejenih posojilnic, ki nimajo nadzorstvenega sveta, in mnogo slabo urejenih, ki ga imajo.

Za naše razmere v obče — exceptio firmat regulam — je moje mnenje to-le: Za sedaj, ko je naše posojilništvo še v povojih in tedaj nedostaje izkušenih elementov, je bolj praktičen računski pregledovalec, nego nadzorstveni svet. Čez leta pa, kadar se posojilništvo pri našem ljudstvu vdomači in se tako ljudstvo polagoma izgoji za posojilništvo, boče kazalo uvesti nadzorstveni svet.

Sicer pa boče sedaj, ko se snuje društvo „Zveza kranjskih posojilnic“, dana prilika, delovati stvarno in praktično za razvoj in napredek posojilnic na Kranjskem. Dr. Šusteršič.

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. marca.

Cesar za vojaštvo. „Militärverordnungsblatt“ priobčuje to-le okrožnico: C. in kr. Veličan-

stvo je blagovolilo z najvišjim sklepom z dne 14. t. m. najmilostneje odrediti, da se določijo višji generali za generalne vojne nadzornike zato, da se varuje jednoten način vzgoje in da se presoja dosežena vzgoja, rabnost in sposobnost čet in njihovih voditeljev, in njihov duh in disciplina. Ti nadzorniki spadajo k višjemu vojnemu vodstvu in so v osebnem oziru neposredno podložni Nj. Veličanstvu. Njihovo službeno razmerje do državnega vojnega ministra vreja navodilo o njihovem nadzorovanju, katero se bo vršilo ob vseh dobah vojne izobrazbe, vzlasti pa mej večjimi orožnimi vajami. Nadzorovanje mora obsegati vse, kar zahteva omenjeni namen. Vojnemu ministru se pravica nadziranja o vseh delih s temi generalnimi nadzorniki nikakor ne omejuje. Ti smejo v toliko izdajati določbe v naravnostnem občevanju z višjimi poveljniki in s četami, kolikor je potrebno za nadzorovanje. Stanujejo na Dunaju, dobivajo plače pripadajoče njihovi stopinji, službeno doklado poveljujočega generala in potnino. Vsak dobi trajno majorja za pobočnega adjutanta in načastnika za osebnega adjutanta. Generalnim nadzornikom pripadajo tiste časti v vojni, kakor kornemu poveljniku v njegovem okrožju. — Dalje objavlja „Verordnungsblatt“ za c. in kr. vojno to le cesarsko pismo: Ljubi general kavalerije baron Appel! Ko sem nameraval ustanoviti generalne četne nadzornike, sem se najpreje spominjal Vaših znamenitih lastnostij za tako mesto. Nisem pa mogel, da ne bi premišljal, kakšnih popolnoma posebnih zaslug ste si že pridobili v svojem sedanjem delokrogu in kakšnih prav tako dragocenih še lahko pričakujem od Vas. Višji oziri me vodijo, da Vas ne odtegnem važni nalogi, ki Vas čaka kot poveljujočega generala in predstojnika vladi za Bosno in Hercegovino. Zagotovljen sem zato Vaše mnogo izkušene udanosti in izrekam Vam svoje najboljšje želje za Vaš blagor. Dunaj, 14. marca 1895. Franc Jožef m. p. — Cesar je imenoval za generalne nadzornike: Fzm. barona Ant. Schönfelda in generala kavalerije princea Lud. Windischgrätza, poveljnika 11. kora in poveljujočega generala v Levovu. Dalje je imenoval: Fml H. grofa Schulenburga, nam. poveljnika 1. kora za poveljnika 1. kora in poveljujočega generala v Levovu. Imenoval je dalje pobočnega adjutanta r. nadvojvode Albrehta, majorja Somogyi-a za svojega pobočnega adjutanta.

„P. L.“ piše, da so tudi v armadi že prišli na sled **socijalističkim agitacijam**, posebno na Ogerskem. Vtihatapljali so anarhističke liste v vojašnice, kantine in hleve. Te agitacije doslej še nikjer niso imele slabih nasledkov, ker so jih takoj zatrli v kali. Vendar pa morajo vojaška oblastva imeti odprte oči in ušesa.

Bismarkovanje v Avstriji. Kako pametni Nemci v Prusiji sodijo o avstrijskih prusofilih, pišejo razni nemški listi. Tako „Mainzer Journal“ prav pošteno okrea avstrijske velegermene: „Avstrijski nemški liberalci tudi nočejo zaostati... Odposlanstvo teh ljudij iz Štajerske boče knezu poklonilo častno kupo... Bismarck boče muzavo vsprejel tudi ta dar ter se skrivaj smejal darovalcem. Vpra-

kje leži velik zaklad, ki ga je zakopal naš gospod.“ Generala že zasrbi roka, da dá zaušnico nesramnemu človeku; vendar se premisli in mu obljubi, da ga plača takoj, ko dobi zaklad. Štefan mu pokaže kraj, kjer leži zaboje, potem pa se splazi nazaj v grad.

Pri večerji pa pravi general nenadno:

„Kakó je to, da pri vas nimate srebrnih žlic in čaš? Saj jih imajo navadno po tako bogatih gradovi, kakor je vaš.“

Gospodar odgovori v zadregi:

„Da, da, tudi pri nas jih imamo; ali, gospod general, časi so tako nemirni, in zató sem vse svoje dragocenosti... odposlal...“

„Odposlali ste jih?“

„Da, svojemu bratu na Dunaj...“

Gospoj pa se takoj vzbudi sum, da je kdo izdal skrivnost. Na Štefana niti mislila ni, ker se ji je zdel preveč pošten, da bi bil v stanu, kaj tacega storiti. Pokliče ga celó k sebi in mu pové, kaj je prašal general pri večerji.

„No“, pravi Štefan, „ne rekel bi dvakrat, da ni Anton blebetal o stvari. Saj je noč in dan pri generalovih služabnikih in popiva z njimi... Milostljiva gospa, najboljšje storite, če pošljete po vaškega sodnika, da ga izpraša; zakaj našemu gospodu se je priliznil, in bi se mu znal izviti.“

Kakor je svetoval, tako se je zgodilo. Gospá pregovori graščaka, da pošlje po sodnika. Ta pa je bil lahkoveren človek, ki se je vrh tega še Štefana bal, ker je vedel, koliko velja pri gospodi. Zato takoj obljubi zlobnemu služabniku, da spozna Antona krivim — kajti Štefan ga je hotel odpraviti iz grada, ker ni mogel trpeti, da bi bil poleg njega še kdo drug ljubljeneč gospode.

Sodnik pride na skrivnem v grad in pripeljejo mu Antona. Ta se razljuti v svoji nedolžnosti in odgovarja sodniku precej robato in jezno, kajti užalilo ga je, da more gospodar o njem kaj tacega misliti. Zato reče sodnik graščaku in njegovi gospej:

„Govoril je z menoj tako ošabno in tajil tako trdovratno, da sem popolnoma prepričan o njegovem izdajstvu. Svetujem vam torej, da ga takoj odpravite, sicer vam utegne storiti še kaj hujšega.“

Graščak nekoliko premišljuje, potem pa pravi: „Če ga kar tako zapodim v svet — Bog ve, znal bi se maščevati, ako je res tako izpriden, kakor mislite. Najboljšje bo, da mu za ta čas preskrbim službo pri svojem prijatelju v mestu. Potem se bo pa že videlo, kaj in kako.“

Drugo jutro na vse zgodaj odjaše Anton iz grada. Graščak pa mu da seboj pismo na svojega prijatelja... Zdaj je bilo nekoliko časa vse mirno, in nihče ni pogrešal Antona, ker je bilo mnogo

šamo: Kake zasluge pa ima Bismarck za Avstrijo? Ali so gospodje že pozabili, da je le Bismarck vrgel Avstrijo iz Nemčije, nesramno spletkaril proti staroslavni hiši Habsburški ter prisilil pokojnega pruskega kralja Viljema do boja proti Avstriji? Vi... podložniki avstrijskega cesarja, ki morete čestitati najhujšemu sovražniku svoje dežele! Trikratni „pfui“ Vam...“

Na predlog predsednika nemškemu državnemu zboru so se zastopniki vseh strank v četrtek posvetovali, ali naj zbornica čestita **Bismarcku** ob njegovi 80letnici. Bila je dolga in živahna debata. Zastopniki centruma, prostomiselné ljudske stranke in soc. demokratov so odločno ugovarjali predlogu. Sklepa ni bilo. Nekateri listi poročajo, da boče nemški cesar s princei in ministri tem povodom počastili z obiskom „puščavnika v saksonskem gozdu“.

Ruske finance po trditvi „Mosk. Vedomosti“ še nikdar niso bile tako sijajne, kakor sedaj. Leta 1887 je znašal primankljej 36,558.634 rubljev. Vyšnogradsky pa je zvišal državne dohodke ter skušal Rusijo oprostiti berlinskih bankirjev. Vsako leto je računski zaključek kazal znaten prebitek, tako 1893 leta celó 98 milijonov rubljev. Prebitek l. 1894 utegne znašati mnogo nad 100 milijonov. Po vsem tem Rusija z upanjem zré v prihodnost.

Cerkveni letopis.

Glas proti cerkvenemu jedinstvu.

„Graeca fides — nulla fides“ se zopet kaj živo kaže v vplivu papežev okrožnice „Orientalium dignitas Ecclesiarum“ na surove razkolnike. To je razvidno tudi iz izjave grško-iztočnega vladike Milaša. Njegovo glasilo „Glasnik pravoslavne dalmatinsko-istrijske eparhije“, ki izhaja v Zadru, prinaša sledeče:

„Unija. Ze več časa se trudijo rimski papeži v svojih enciklikah, da bi se zjediniли „grško-iztočni“ z Rimom in pripoznali „neovrgljivo“ oblast namestnika Kristusovega na zemlji.“

Vsaj radi kronične vrednosti hočemo omeniti to delovanje papežev za unijo, da bodo vedeli bralci naši, kaj neki delajo in mislijo v Rimu o pravoslavnih. To naj služi za zabavo našim čitalcem, ker ni vredno, da se smatra resnim.

V 10. številki našega lista za prošlo leto smo omenili papežovo encikliko z dne 20. junija 1894 „Praelara gratulationis“, v kateri pozivlje pravoslavne narode, da se odrekó zmoti in sprejmó rimsko vero, ali se vsaj zedinijo.

Unija je idea fixa sedanjega papeža, a siromak starček boče tudi umrl, ne dočakavši uresničenja svoje ideje, ravno tako boče umrlo še na tisoče papežev z isto željo.

Pogosto je pisal sedanji papež o uniji, ali svečano je to sedaj drugič.

Prvič je očitno pozval pravoslavne (zlasti pravoslavne Slované) k uniji 30. septembra 1880 v encikliki „Grande munus“. — Da se uresniči unija, zamore najbolj pomagati propaganda: isti papež je

služabnikov. Gospoda je po kosilu navadno še nekoliko posedela pri mizi. Pili so izvrstno vino iz grajske kleti in se pomenkovali o raznih stvareh. Tako pravi nekdanj graščak:

„Moram Vam povedati, gospod general, da sem imel prej o vas Francozih vse drugačne misli. Nikdar bi se ne nadejal, da dobim v grad tako ljubega gosta in zagotovim Vas, da mi ostanejo ti dnevi vedno v prijetnem spominu.“

„Gospod graščak, jaz bi pa rad, da bi se teh dnij ne spominjali samo Vi, ampak tudi Vaši potomci. Zato dovolite, da zasadim na Vaš vrt spominsko drevo...“

„Saj res!“ vzklikne gospa, „to bi bilo krasno, ko bi stal sredi našega vrta rožni grm...“

„O milostljiva! sedanji dnevi so hrupni, polni prevratov, in toraj rožam nič kaj prijazni... Zasaditi hočem lipo, da vam bo dajala senco še v poznih letih...“

Precej pošljejo v vas slugo, da prinese mlado lipo s koreninami, in se odpravijo vsi skupaj na vrt.

„Veste kaj“, pravi general, „da ne bo preveč napoti, denimo jo kar tu sem tik ograje.“ Pokazal je na ono mesto, kjer so bile zakopane dragocenosti.

Graščak obledi in začne ugovarjati. Pravi, da misli ravno na tem mestu napraviti lopo, da sem malckdaj solnce posije, da tu ni za lipo nič kaj pri-

izdal 3. decembra 1880 drugo encikliko „Sancta Dei civitas“, v kateri je poudarjal važnost propagande in priporočal vsem, da jo podpirajo — pred vsem gmotno. Čez 14 let je spoznal, da ste malo koristili uniji oni dve encikliki, in glejte, ravno tisti papež je izdal novo encikliko o uniji „Praeclara gratulationis“, da zopet poskusi, če bode sedaj boljša sreča. Za encikliko „Grande munus“ je izdal papež še encikliko o propagandi; — a sedaj za to novo je izdal dva spisa: „apostolsko pismo“ 20. nov. 1894 „Orientalium dignitas ecclesiarum“, drugi je enciklika „Christi nomen“ 2. decembra 1894 o propagandi. V prvem listu opominja papež rimske misionarje, da morajo spoštovati obred iztočne cerkve in da ne sme nihče usiljevati latinskega obreda pravoslavim, ker tako bodo hitreje privolili v unijo in priznali papeža, spoznavši, da se ne bode nihče vtikal v cerkveni obred, marveč jim ohrani sam papež ta obred.

V encikliki o propagandi priporoča papež vsem škofom, ki živé med pravoslavimi, da jih vabijo v unijo in pripravijo do tega, da bi kot unirani duhovniki pridigovali svojem in jih počasi privedli v unijo.

To je najnovejša papeževa enciklika o uniji. Vredno bi bilo sešteti, koliko takih enciklik o uniji je že izdal Rim, začenši pri 12. stoletju pa do danes, torej približno tekom 800 let, odkar so znani prvi poskusi rimski radi unije. To bi bilo zabavno za pravoslavne, a bilo bi poučno za Rim, kako „brezvspešen“ je ta trud.“

Lepše pohvale ne potrebujejo rimski papeži, pred vsem Leo XIII., od episkopa Milaša in njegovega glasila, kar se tiče njihovega neumornega napore, da se uresničijo besede „jeden pastir in jedna čreda“ in da preneha zasramovanje Kristusove „vestis inconsutilis“.

Pohvala pa vse jedno ostane, naj jej je bil podlaga najgorji indiferentizem ali celo neke vrste cinizem. Na tak cinizem in indiferentizem se ne oziramo, ker ga ne pozna „pravoslavna“ čreda, a še manje ga vsprejme na-se vzhodna cerkev kot taka. Take izjeme najdemo v protestantskih, ne — ortodoksnih knjigah, fakultetah in kongresih, ali pri enciklopedistih 17. veka; vse take izvore odločno obsoja iztočna cerkev.

Sprememba na verskem polju.

Očetovski glas Leona XIII., namenjen nezjedinjenim bratem, ne bode ostal tudi na Angleškem glas vpijočega v puščavi. Lord Halifax je govoril z velikim navdušenjem o krasni nalogi, katero hoče izvesti Leo XIII.: Kako bi zamogel zjediniti vse kristijane v krščanski cerkvi, da bodo potem toliko bolje rešili druga verska in socialna uprašanja. Pripomnil je, da je vsakdo dolžan podpirati sv. Očeta in mu povsod iti na roko. Težavo vidi samo v tem, ker so tudi anglikanci razcepljeni in se ne morejo pobotsti. Mila je njemu misel, da se zjedini vsa angleška cerkev z Rimom, pa misli, da bi k temu mnogo pripomoglo, če začne sv. stolica zopet preiskavati uprašanje o veljavni ordinaciji pri Anglikancih. Ne želi samo zjedinjenja, ampak smatra je tudi potreb-

pravna zemlja, — a vse zaman; Francoz je trdovraten in ukaže dvema vojakoma, naj kopljeta jamo. Kmalu zadene motika na železo in z velikim naporom izvlečejo težki zaboj iz zemlje... Graščak vidi, da ne kaže dalje tajiti, zato pove generalu vse in ga prosi odpuščanja. „Kajti“, zagotovi ga večkrat, „ko bi vedel, da dobim v goste tako častivrednega gospoda, ne bi skrival nikdar svojih dragocenosti.“

Kaj pa Stefan?

Hotel je ubežati, ali general je ukazal vojakom, naj stražijo vse izhode. Zgrabijo nezvestega služabnika in ga pripeljejo k gospodi.

„Obljubil sem ti“, pravi general, „da te plačam, kadar dobim zaklad; in jaz sem bil še vselej možbeseda... Na zaboj z njim, vojaki, in naštejte mu jih sto krepkih!“

Zaman je Stefan javkal in se zvijal, tudi graščakinja je zaman prosila zanj. Dobil jih je ravno sto, nič več in nič manj, potem pa so ga vrgli iz grada... Graščak je dal spraviti svoje dragocenosti v gorenje sobe in nikdo izmed Francozov se jih ni dotaknil. Antona je še tisti dan poklical v službo nazaj in ga bogato obdaril za njegovo zvestobo.

Kjer pa je bil zakopan zaklad, zasadili so lipo, in še dandanašnji stoji tam in dela v vročih poletnih dneh hladno senco. C.

nim in overjen je, da se z dobro voljo zapreke lahko odpravijo. Kardinal Vaughan se je začel truditi, da bi dosegel lep vspeh v tem oziru. Najbolj mu pomaga težnja anglikancev, da se nauče, kako bi našli resnico. Ker uživajo velik ugled med soverci, upamo, da se jih bode mnogo spreobrnilo.

Slovstvo.

Životi svetaca i svetica božjih. Napisal dr. Frančiško Iveković, kanonik. Dijel II. Drugo popravljeno izdanje, s dopuščanjem duhovne oblasti nadbiskupije zagrebačke. Ciena 1 gld. 60 kr. Zagreb. Na svijet izdala knjižara dioničke tiskare 1895. Knjiga obsega svetnike, katerih god obhajamo v aprilu in maju.

Kateketski zastanak god. 1894. Uredio i sabrao prof. Karlo Matica, vlastnik in upravitelj Hrv. Učitelja. U Zagrebu, vlastitom nakladom 1895. Cena 2. Knjižica nam popisuje 3. katehetskimi shod, kateri se je vršil 22. in 23. avgusta 1894 v Osijeku, zato jo toplo priporočamo sloven. gg. katehetom.

Jugoslavjanskega Stenografa in Glasnika je izšla 2. štev. tek. letnika. Izdaja ga A. Bezenšek v Plovdivu. Naroča se pri Drag. Hribarju v Celju, in A. Zagorjanu v Ljubljani. — Naročnina znaša pet kron na leto.

Glasba.

Druga fantazija vrhu jugoslavenskih popjevavka. Za glasovir sestavljena po Rute Stöhr u. Op. 49. Cena 1 gld. 20 kr. Nakladom kr. sveuč. knjižare Fr. Suppana (Rob. Ferd. Auer) v Zagrebu. To mično fantazijo začenja znana Ipavčeva pesem: „Vse mine“. Potem pridejo narodne: „Ti več spavaš“, „Teško je umrieti“, „S Bogom more“, „Rasla mi je“. Prvi napev sklepa skladbo in ji skuša dati nekako jednoto. — Naše narodne pesmi so res krasne in vredne, da se čujejo na glasoviru v instrumentalni obliki, zato take skladbe v obče ugajajo. Tudi ta bo izvestno našla priznanje pri naših igralcih. Dasi nas veseli vsako delo na tem polju, omenili bi samo, da pričakujemo od naših glasbenikov več, nego da dodajo preprostim narodnim napevom le spremljanje. Zlasti od fantazije pričakujemo tudi samostojnega, izvirnega vzleta. Ta pa najde pač obilo hrane v narodnem glasbenem zakladu. Skladba je lična in vredna zanimanja.

Iz prijateljstva. Polka française za glasovir skladao S. Bosiljevac. Op. 48. Cena 35 kr.

Izbor gospodja. Polka mazurka za glasovir skladao S. Bosiljevac. Op. 47. Cena 35 kr.

Ti dve skladbi spadata med ono vrsto glasbene blaga, katero se zadnji čas čudovito množi. Nočemo se pripraviti z onimi, ki iščejo namen glasbi v tem, da služi plesu; tu je glavna stvar košeni takt in zunauja šablona; notranje vrednosti motivov, moči čuvstva in misli se v takih glasbotvorih išče zaman. Razven tega se skladatelj ni oziral na poglobitve zakone pravilne glasbe. Zunanja oprava je jako lična. Tudi ti skladbi je založila knjižara Fr. Suppana v Zagrebu.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 18. marca.

(Celjsko vprašanje) je še vedno črna pika na parlamentarnem obzorju, ki se utegne razgrniti kot groma in toče poln oblak nad koalicijo in vlado. Zato pa koalicijski listi marljivo oblačici zvoné, da razpršé osodepolni vihar. „N. Fr. Pr.“ je minoli teden poročala, da so slovenski poslanci odklonili vse predloge gledé celjske gimnazije in da so se razbile obravnave. „Vaterland“ pa iz „dobrega vira“ vé povedati, da Slovenci niso dobili nobenih novih predlogov in jih torej tudi niso mogli odkloniti. Vprašanje ni še rešeno, vilo se bode kot morska kača v koalicijski zmedi.

(V stalni pokoj) se je podal č. gosg. Franc Walter, župnik v Rajhenburgu. — Imenovana župnija je razpisana do 23. aprila.

(Sv. maša za rajno gospo Marijo Murnikovo.) Pribodno sredo, 20. dne t. m., se bo v spomin obletnice po smrti pokojne gospe M. Murnikove brala ob desetih dopoldne v frančiškanski cerkvi sv. maša. Odbor mestne ženske podružnice ss. Cirila in Metoda vabi vse društvene in ljubljansko slovensko ženstvo sploh, naj se te maše kar najmnogobrojnejše udeleže, da se tako spomni dostojno nepozabne rodoljubkinje.

(Slovensko gledališče.) Sinočna predstava opere „Puščavnikov zvonček“ je dobro uspela, a bila slabo obiskana. Jutri zvečer bode na korist opernemu pevcu g. Vašiček u predstava opere „Ča-

rostrelec“. G. Vašiček si je s svojo izborno igro v raznih vlogah in lepim glasom pridobil simpatije slovenskega občinstva, katero ga bode gotovo jutri odlikovalo z mnogobrojnim obiskom.

(Imenovanje.) Pravni praktikant pri celjskem okrožnem sodišču gospod Oskar Orsoel imenovan je avskultantom za Stajersko.

(Premeščenje.) Garnizijski nadzdravnik gospod dr. Avg. Pollak, premeščen je iz ljubljanske garnizijske bolnice k bosensko-hercegovinskemu pehotnemu polku št. 2.

(Darilo.) Kranjska hranilnica darovala je sirarnici na Petkovicu pri Rovtah znesek 70 gld. za napravo nove pinje za izdelovanje surovega masla. Za ta velikodušni dar izreka se slavnoistej najtoplejša zahvala!

(Narodno gospodarstvo.) V Rovtah nad Logatcem snuje se druga sirarnica. Lastnik jej bo posestnik Jakob Kunc št. 95. Prostori v to svrhu so že določeni. — Pred letom dnij na Petkovicu zasnovana sirarnica ima sedaj do 400 kg. izdelanega sira po 50, 60 in 70 kr. kg. — Surovo fino namizno maslo jelo se bode razpošiljati zopet s 1. dném meseca maja letos. — Tekom preteklega leta izpečala je ta sirarnica obilo blaga na razne kraje in naročnike, in ker so izdelki fini in kaj ukusni, je vsaka reklama nepotrebna ker se delo dovelj — samo hvali.

(Iz Šmartua pri Kranju) se nam poroča: Gosp. Anton Šmid, kapelan na Vinici, bivajoč sedaj vsled bolehnosti na Gasteju pri Kranju, je nevarno zbolel, zato bodi priporočen vsem znancem in prijateljem v „memento“.

(Iz Vrem), dne 15. t. m. Občinske volitve v Vremskem Britofu so se vršile dne 13. t. m. Župan je izvoljen g. Leopold Dekleva, posestnik in gostilničar v Britofu in občinska svetovalca sta izvoljena Janez Požrl in Andrej Sila, oba posestnika v Britofu. — Zima nas zapušča, sneg je le še v zametih. Teloh, zvončki in trobentice že cvetó in tudi ptice že spomladanske pojó.

(Od sv. Katarine) dné 15. sušca. No, zima, ta pa drži, ta! Pri nas tudi najstarejši ljudje ne pomnijo toliko snega o tem času. Marsikdo si bode letošnjo zimo dobro zapomnil, kakor tudi pisalec teh vrstic, ki bi bil jedenkrat na poti iz Ljubljane domov skoraj v snegu obtičal. Naši ljudje imajo precej pitanih volov, pa jih ni moč nikamor gnati. Ozimina bode najbrž pominula, zlasti rž; pšenica, pravijo, da je še zelena. Bog daj, da bi se boljše pokazalo, kakor mislimo. — Visoko ministerstvo za notranje stvari je z odlokom 5. januarija 1894 ukrenilo, da se osnujejo meteorološki postaje in sicer za okrajno glavarstvo Ljubljansko 8, med temi tudi sv. Katarina, da se ondi nastavijo opazovalci, ki bodo merili temperaturo, deževje, pa tudi sneg. Da bi ga le nikdar več ne bilo toliko meriti, kakor letos. Na solnčnih rebrih so se že prikazale oznanjevalke tako zaželjene spomladi. V dokaz za to pošiljam Vam šopek prvih pomladanskih cvetic. (Lepa hvala. Vred.)

(Umrla) je v soboto v Mariboru gospica Marija Ipavica, sestra gg. dr. Gustava in Benjamina Ipavica, stara 75 let, na influeuci. Bila je obče spoštovana kot blaga in dobrotljiva dama.

(Iz Dobrunjske občine.) „Slovenski Narod“ od sobote št. 57 donesel je pod naslovom: „Dobrunjske občinske volitve“ nekoliko zabavljic na naše vrle gg. duhovnike oziroma na nas volilce. Ne vem, kako bi imenoval stranko, h kateri pripadam jaz, ker je dopisnik v „Sl. N.“ imenoval duhovnom nasprotno stranko „kmetiško stranko“. Jaz upam, da sedaj vse edno še spadamo mi drugi k kmetiški stranki seveda ne k oni, katera zaničuje naše duhovne. Dopisnik pravi dalje, da je prišel še celo neki sosedni g. župnik pomagat. Ali drugih kmetov volilcev iz sosedne županije pa ni videl, kateri so tudi prišli ter volili nasproti tako imenovani, kmetiski stranki, ker niso marali, da bi imeli kdaj opraviti kaj z generalom iz Bizovika. Proti koncu še „Narod“ dostavlja — solzeč se — Edino Bizovik je ohranil svojo neodvisnost in ni volil je po ukazu „Slovenčevcev“. Odgovorjeno bodi: Bizovik je zmagal z ednim glasom večine in tu se je volil mož sam. Le malo toraj je še manjkalo in tudi Bizovik je šel rakom žvižgat dasiravno v Bizoviku stoluje oni slavni general, kateri se je že dolgo poganjal za to, da bi sedel v občinskem odboru, a je pred bojem vrgel puško v koruzo če ravno jo je prej visoko vihtil nad glavo ter pri vsaki priliki kričal, misleč, da si s tem pridobi mesto v odboru, toda zmotil se je. Najbrže, da on ostane kmalu tudi v Bizoviku ge-

neral brez armade. Moja misel je ta, da pri nas pri volitvah do sedaj odločuje še lastno prepričanje. Ni ravno neobhodno potreba zraven „Sl. Naroda“ in njegovih apostolov. Imamo še tudi toliko razuma, da si izbiramo lahko sami svoje može in ni potreba, da bi jih nam drugi vsiljevali. Mojzes Aron.

(Dar. „Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta“) je daroval preč. g. Janez Rozman, ž. kanonik, mestni župnik i dr. v Ljubljani 25 gl. in bl. g. Anton pl. Globočnik, državni poslanec na Dunaju pa 20 gld. Dobrotni Bog povrni blagima podpornikom učiteljskih sirot tisočkrat ta velikodušni dar, ter njima nakloni mnogo posnemovalcev.

(Vrhiška posojilnica) je dovršila trinajsto upravno leto. Računski sklep kaže, da je imela koncem leta 1894 že 408.457 gld. 36 kr. v oskrbovanju. Rezervni zaklad znaša 24.778 gld. Pohvalno omenimo tudi da je vodstvo od čistega dobička za leto 1894 200 gld. za dobrohotne namene obrnilo in sicer: Ubožnemu zavodu na Vrhniki 30 gld., narodni šoli v Ljubljani za šole v Borovnici, Preserju in Polhovem gradu 30 gld., Marijanišču v Ljubljani 20 gld., dijaški kuhinji v Ljubljani v roke g. L. Jerana 20 gld., šolarski kuhinji na Vrhniki 20 gld., za šolo v Velikovecu 15 gld., moški podružnici sv. Cirila in Metoda na Vrhniki 15 gld., revnim dijakom iz vrhiškega okraja 20 gld., olupševalnemu društvu na Vrhniki 30 gld.

(Iz Pulja.) 16. sušca 1895. Med razne tožbe o visokem snegu, hudih zametih itd. blagovolite vsprejeti i moje poročilo o primeroma lepi zimi. Ko je pri vas medlo na vse pretege, padlo je pri nas snega največ 10 centimetrov, ki pa ni ležal nikdar čez dva dni; nekaj dnij sem pa je solnčno in danes igra se že veter s prahom po cestah. Da ob takem vremenu ljudje ne tiče za pečmi — če bi je sploh imeli — kakor pri Vas, je pač umevno, nego vročekrvni Italijan, išče si raje zabave, zlasti plesa. Da bi ta „elemento colto e civile“, ki hoče odločevati i v cerkvenih zadevah, pri tem upošteval cerkveno prepovedani postni čas, to mu ne pade ni v glavo. Evo vam dokaza! Po mestnih voglih prilepljeni plakati naznanjajo, da bo v tukajšnjem gledišču maškerada 20. t. m., t. j. sredipostno sredo. „Il veglione mascherato di mezza quaresima“. Toda „abyssus abyssum invocat“, jedna sama maškerada sredipostni teden je premalo, napravili bodo še drugo. Včerajšnji čifutsko-iredentični „Giovinne Pensiero“ javlja, da ima v soboto dne 23. t. m. z dovoljenjem c. kr. namestništva svojo maškerado tudi tukajšnja „Lega nazionale“. Čujte izvirnik: „Il veglione mascherato a beneficio della „Lega nazionale“ avrà luogo, in seguito a concessione dell. i. r. Luogotenenza, Sabato 23 corrente al Politeama Ciscutti“. Gospod vrednik, da se o celi stvari bolje prepričate, usojam se Vam poslati ob jednem dotični list „Giovinne Pensiero“. — Čujte Slovenci! taki so naši nasprotniki ob Adriji, taki so oni, ki Slovincem v Trstu ne privoščijo ni slovenskega „misijona“, sami pa z jako nemoralnimi „veglione“ skrunijo postni čas, in to v odločno iredentistične namene. Ali res ni slovanskega katoliškega poslanca, ki bi tako dejanje pojasnil na pravem mestu? In vi, poklicani, kje imate oči in ušesa, ali vas še ni vzdramilo spomladno solnce iz zimskega spanja? Seveda, slovensko-hrvatskim domoljubom prepovedati, da ne smejo naročeni biti na noben slovenski ali hrvaški list — tudi „Slovenec“ ne — to storite takoj, da najdete večjo milost pri „katoliški“ iredenti, tukaj pa ni varno izpregovoriti, da se ne zamerite „patriotom“. Quousque tandem!

(Obsojena) sta bila dne 13. t. m. od okrožnega sodišča celjskega zaradi krive trgovca Gustava Schmidla in J. Kreutzbergerja, prvi na šest, drugi na jeden teden zapora.

(Delavske plače od 1827—1890.) Do leta 1846 je znašala delavska plača brez hrane 37—40 kr.; od leta 1846—1855 zvišala se je na 40—60 kr.; leta 1859 so se hitro znižale na 30 kr. — ter se do leta 1872 povišale zopet na 97 kr. Sedaj se spreminjajo med 87—96 kr.

(Prebivalstvo Avstrije od 1820—1890.) Leta 1820 je bilo v Avstriji to stran Litave 13,850.806 — leta 1890 23,632.863 prebivalcev, tako da je v 70. letih pomnožilo se prebivalstvo za 10 milijonov. Na jeden □ kilometer je tedaj živel l. 1820. 47, l. 1857. 61 in l. 1890. 80 ljudi.

(Bivši srbski kralj Milan) je pri Ajdovščini baje kupil zemljišče, kjer si hoče zgraditi vilo.

Društva.

(Akad. teh. društvo „Triglav“ v Gradcu) priredi danes v ponedeljek dne 18. marca t. l. ob 1/2 6 uri zvečer svoje III. izvanredno javno zborovanje. Lokal: društvena čitalnica. — Vspored: 1. Čitanje zapisnika, 2. poročilo odborovo, 3. poročilo odseka za poslovnik, 4. poročilo o Presernovi slavnosti, 5. slučajnosti. — Gradec, dne 16. marca 1895. Za odbor: Podlesnik, tč. predsednik, Iv. Zajec tč. tajnik.

(Računski sklep hranilnice in posojilnice v Trnovem.) Zavod je začel poslovati z 11. septembrom 1894. Račun kaže v kratki dobi do 31. decembra 1894 dohodkov 37.452 gld. 70 kr., izdatkov pa 33.023 gld. 2 kr., tedaj denarnega prometa 70.475 gld. 72 kr. Pristopilo je v tej dobi 164 zadržnikov; hranilnih vlog se je vložilo 33.980 gld. 80 kr. in razposodilo 29.051 gld. Bilanca kaže društvenega imetja 33.138 gld. 18 kr., med tem tirjatev 28.495 gld. in gotovine v blagajni 4429 gld. 68 kr. Temu stojé nasproti pasiva v znesku 33.138 gld. 18 kr., med tem hranilnih vlog po stanju 31. decembra 1894 (s prištetiimi obrestmi) 30.414 gld. 90 kr. in 2000 gld. brezobrestnega posojila slavne kranjske hranilnice v Ljubljani. Čisti dobiček iznaša 190 gld. 55 kr. in se vpiše v smislu § 11. pravil kot društveni rezervni zaklad, t. j. kot čisto društveno premoženje. Ta ugodni vspeh omogočila je zlasti kranjska hranilnica v Ljubljani, ki je darovala društvu izdatno svoto 200 gld. podpore za ustanovne stroške in vrbu tega dala za tri leta 2000 gld. brezobrestnega posojila. — Pred in nad vsem pa gre čast in hvala Onemu, v kojega vsega-mogočni roki je blagoslov. Blagoslovil je delovanje društva, kojega smoter je jedino le ta, pomagati vrlému kmetskemu ljudstvu. To delo se bo s krščansko značajnostjo nadaljevalo, ne zmené se za pomilovanje vredno klevetanje sovražnikov kmetskega ljudstva, in, da bo do delovanje v prihodnje vspešno, za to nam jamči zavest, da je krščansko v pravem smislu besede: Bogu v čast in ljudstvu v korist!

Narodno gospodarstvo.

Neko zavarovalno društvo tako le prakticira: Ko preteče zavarovalen obrok, ga društvo nekaj časa nič ne opozori, da še ni plačal; če pa med tem pogori, mu družba ni dolžna plačati cenjene škode. Čez kake tri mesece pa mu pošlje tako-le ljubeznivo pismice (litografovano, v znamenje, da društvo tacih pisem dosti razpošlje): P. n. A. B. v C. Glavni zastop . . . zavarovalnega društva . . . mi je naročil, da sodno iztirjam Vašo neporavnano premijo zavarovalne police x za leto 1894. Predno pa to storim, Vas pozivljam, da v 4 dneh plačate premijo v znesku 1 gld. 90 kr. in dosedaj narasle stroške 50 kr skupaj tedaj 2 gld. 40 kr. (te svote so za izgled. Op. por.), ker bi Vam drugače moral napraviti še druge nepotrebne stroške. — Denar blagovolite poslati glavnemu zastopu v I. . . . ulice štev. 3 po poštni nakaznici. Spoštovanjem. Dr. Podčeečan, m. p. —

Po pismu bi človek sodil, da ga je poslal advokat, zavitek pa kaže, da ga je poslala zavarovalnica. Kakor se vidi, advokat ni imel družega dela, kakor da je jedenkrat za vselej podpisal svoje ime. Koliko je za ta trud dobil, ne vemo, gotovo ne vseh 50 kr. od vsacega tacega pisma; mislimo si lahko da večji del teh „nepotrebnih stroškov“ pobere zavarovalnica. Če pa si izbere družega advokata, pa se ime prejšnjega zalepi z imenom novega, da ni škode pri blanketih. Na pol krajcarja se mora paziti.

Priprosti prejemnik tacega lista sedaj vé, ali od družih zvé, da je treba plačati in teče na pošto z denarjem. Ravno tisti vspeh bi sicer imela tudi dopisnica ali navadno pismo brez doktorjevega podpisa, ali potem ne bi bilo „nepotrebnih stroškov“, ali pa bi znašali le 2—5 kr. Je torej že boljše ta praksa, da advokat dobi nekaj „pavšala“ za ime, zavarovalnica pa nekaj desetice pri vsakem pismu. Kaj to dé zavarovancu-kmetu? V mojem slučaju vdova, ki ima hišico za 200 gld. zavarovano, lahko pogreši 50 kr. Po leti dva dni v „tabrh“ gré. pa jih zasluži!

Ali zavarovaneec ni samo za „nepotrebne stroške“, ampak zraven tudi za četrtino premije, oziroma varnost treh mesecev — ne rečem goljufan, ker goljufija je, če kdo koga v škodo pripravi na zvit način, ali s tem, da vporabi njegovo zmoto ali nevednost. Tukaj pa se o nevednosti in torej tudi o goljufiji seveda ne more govoriti, saj so zadaj na golici nauki, kako se škode obvaruješ. Nič ne dé, če je tu cela folio-stran paragrafov, po katerih se zavarovalnica lahko zmuzne, zavarovaneec pa zadrgne. Še manj škoduje, če so vse te zanjke nemške, ali če bi tudi slovenske bile, pa tako zavezane, da jih izobražen človek komaj razvozlja. Kdor sam ne razume, naj se dá poučiti. Od agenta seveda se ne sme za-

htevati, da bi kmetu pojasnil tiste paragrafe, ker bi sicer le redko koga vjel. Vprašal sem ženico, zakaj se je ravno pri tem društvu dala zavarovati, odgovori mi: Saj sem se dolgo branila, pa me je tako prosil, pa sem se dala.

Če ste, agentje, tako prijazni, kedar je treba koga za 10—12 let zavezati, bodite tudi toliko dobri, da kmeta, ki veste, da ga je treba opomniti, posebno če gre za denar, najprvo z dopisnico domislite, če je pozabil — ali potem seveda ne bi bilo „nepotrebnih stroškov“! Poznam pač zastopnika neke druge zavarovalnice, ki osebno pride opomnit, kedar je treba plačati. Zato menim, bi bilo dobro, če bi se take reči objavljale, da bi ljudje vedeli prijeti se dobrih zavarovalnic, varovati se slabih. Pa tudi slabe bi se s tem večje vlijudnosti naučile. — Sploh pa je treba vedno in zopet pisati, govoriti in tirjati, da se ustanové deželne prisilne zavarovalnice, katerih korist uvidi vsakdo, kdor ni akcijonar, agent, vodja ali verwaltungsrath kake privatne zavarovalnice. Ali videti je, da gre ta reč tako počasi naprej, kakor vsaka dobra stvar, posebno kedar se gre za pomoč kmetu ali srednjemu stanu sploh.

Beremo te dni od neke enketena Dunaju, ki ima namen reformirati privatno zavarovanje in toraj eo ipso zavleči ustanovo deželnih prisilnih zavarovalnic. Začela se je 14. t. m. v notranjem ministertvu pod predsedstvom sekcijskega načelnika barona Plapparta v navzočnosti dotičnih referentov ministerstev notranjih stvari in justice. Kot izvedence je povabil minister notranjih stvari državna poslanca Grossa in Rutkovskega, univ. prof. Menzel-a pa štiri vodje, oziroma tajnike zavarovalnih društev: vzajemnega zavarovalnega društva proti ognju na Dunaju in zavarovalnic: „Janus“, „Anker“ pa „Assicurazioni Generali“. Posvetovali se bodo: 1.) o pripuščeni inozemskih zavarovalnic, 2.) o nadziranju delovanja društev, 3.) o polaganju računov in izkazov in 4.) o uredbi društev in o pravilih. Sej bo cela vrsta. Upati moramo, da se bo dobro preskrbelo — za zavarovalnice.

Prva žrebljarska zadruga v Kropi.

(Konec.)

§ 50.

Vsak zadržnik ima pravico glasovati na občnem zboru.

Glasuje se, kakor določi predsednik, vendar se mora dopuščati glasovanje po imenih, če to predlagata dva člana.

Volitve se vrše po listkih.

Koliko glasov ima vsak član, določujeta §-a 14 in 21.

Tujci, bolniki in ženske ali skupne osebe zastopajo se po drugih zadržnikih, katerim se dajejo pravilna pooblastila.

§ 51.

Občni zbor sklepa veljavno, kadar je zastopan najmanj četrti del članov in deseti del deležev.

Ako bi tega ne bilo, razpisati se mora v treh tednih drugi občni zbor, kateri sme sklepati brez ozira na zastopani del udov in deležev, in sicer v slučajih §-a 21. z večino treh četrtink glasov.

§ 52.

Sklepa se po nadpolovični večini glasov.

V slučajih glasovne enakosti velja isto mnenje kot sklep, kateremu se pridruži predsednik.

Izjeme določuje § 21. in za tem navedeni slučaj (§ 53).

§ 53.

Enako kakor določuje § 21., glasuje se tudi v slučajih, da se sklepa o premembi pravil.

§ 54.

Vsak zadržnik sme staviti na občnem zboru predloge vsake vrste, kateri niso na dnevnem redu, tudi če so v obče po teh pravilih določeni kot predlogi načelstva ali nadzorstva ali obeh skupaj.

O teh predlogih pa občni zbor ne sme sklepati takoj, pač pa odloča o tem, ali se izroče posebni komisiji, ali tudi nadzorstvu, da o njih poroča na prihodnjem ali na izrednem občnem zboru ter da se stavijo na dnevni red.

IX. Rešitev preprirov.

§ 55.

Prepire mej zadržniki, ali mej zadržniki in načelstvom, ali nadzorstvom, ali nadzorstvom in načelstvom rešuje razsodišče.

V to razsodišče voli vsaka stranka v osmih dneh po naznanilu enega razsodnika, katera skupaj volita tretjega kot predsednika.

Če ena stranka ne bi volila svojega razsodnika v osmih dneh, sme nasprotna stranka voliti tudi družega razsodnika.

Ako se razsodnika ne bi zjediniła, imenuje nadzorstvo, če ni samo udeleženo, predsednika. Če

je nadzorstvo udeleženo, imenuje predsednika gospod župan Kroke. Razsodnika in predsednik morejo biti člani, pa tudi nečlani.

Proti rešitvam tega razsodišča ni pritožbe.

X. Društveni pečat.

§ 56.

Društveni pečat glasi se: »Prva zadruga za žrebljarski obrt in druge izdelke iz železa v Kropi, registrovana zadruga z omejenim jamstvom« ter v slučaji, da se pristavi pismu sestavljenem v nemškem jeziku: »Erste Nägel- u. Eisen-Industrie-Genossenschaft in Kropp, registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung«.

XI. Zveza zadrug in karteke obrtnikov z železom.

§ 57.

Zadruga sme stopiti v zvezo z drugimi zadrugami enake vrste ali pa sklepati karteke z drugimi obrtniki z železom.

XII. Društveno geslo.

§ 58.

Zadruga deluje z geslom: »Bog pomagaj!«

V Kropi, dné 18. januarija 1895.

Vsled odloka c. kr. deželnega kot trgovskega sodišča v Ljubljani z dné 29. januarija 1895, št. 778, se je ta zadruga vpisala v zadrugni register pod list. št. 53, dné 31. januarija 1895.

Telegrami.

Belgrad, 18. marca. S kraljevim ukazom z dne 17. marca so razpisane volitve za skupščino na 19. oziroma 7. aprila.

Petrograd, 17. marca. Veliki knez Nikolaj Mihajlovič je odpotoval v Algir.

Atene, 17. marca. Stavka kocijažev je prenehala po posredovanju prestolonaslednika, ki je častni predsednik njihove zadruge.

Münster (Westfalsko), 17. malca. Stanje barona Schorlemer-Asta je skorej brez upanja.

Pariz, 17. marca. Pri nekem sinočnem shodu kolektivistov ob obletnici komune je zahteval neki govornik, naj se odpravijo stalne armade in hvalil nemški socializem. Clovis-Hugues, ki je predsedoval, je izjavil, da ne more toliko časa dopustiti zahteve, naj se odpravijo stalne armade in naj se ponemčijo socialistične ideje, dokler ima Nemčija Alzacijo in Lotaringijo. Kakor piše „Soleil“ je pristavil Clovis-Hugues, da je končno zavrgel nemški socializem, kateri je samo nesramna komedija.

Rim, 17. marca. Pričetkom jutrajšnjega konzistorija bo imel sveti oče govor o volitvi kaldejskega patrijarha. Sveti oče bo tudi prekoniziral že preje z breve-pismom imenovanega krakovskega škofa Jan. Puzyna kneza Kozielskega.

Rim, 18. marca. Danes so bili prekoni-zovani nadškof Viktor Mihalyi za Fogaraš, škof Fr. Uccellini za Šibenik in škof Matija Zannoni za Kotor.

Madrid, 16. marca. V današnji zbornični seji se je vnel hud prepir zavoljo tega, ker so se nekateri častniki vsilili v vredništvo dveh listov; ko je skušal vojni minister opravičiti postopanje častnikov, so ostavili častnikarji svojo tribuno.

Madrid, 18. marca. Zaradi izgrediv častnikov proti časopisom je ministerstvo odstopilo. Kraljica je vsprejela odstop ter naročila Martinez Camposu, da sestavi novo ministerstvo.

Rio de Janeiro, 17. marca. Včeraj je nastal v tukajšnji vojni šoli upor, ki so ga kmalu udušili poklicani vojaki. Šola, v kateri je do 800 kadetov in dijakov, se je do maja meseca zaprla. Upor je bil baje posledica političnih spletk proti vladi. Mnogo oseb so zaprli.

Pozor!

176 1

Zaloga za spomlad
krasnih novostij za dame: ja-
quet, pelezin, capes in plaščev,
dalje tudi oblek za gospode,
dečke in otroke

je spopolnjena ter jo uljudno priporo-
čava v obilno odjemanje.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Slonove ulice 9.

Umrli so:

15. marca. Karol Žižek, nadsprevodnik, 49 let, Besljeva cesta 23, vsled raka v požiralniku. — Anton Pavlin, dežnikarjev sin, 15 mesecev, Vegove ulice 12. jetika. — Marija Bolha, delavčeva hči, 26 let, sv. Petra cesta 69, jetika.

17. marca. Antonija Koleša, železniškega vslužbenca hči, 3 leta, Marije Terezije cesta 26, davica.

Tujci.

15. marca.

Pri **Slonu**: p. Horak, Weinmann, Syrovatka, z Dunaja. Sluka, Peteani, Albrecht iz Trsta. — Gaediske iz Tempelhof-a. — Straus iz Frankobroda. — Valentič iz Trnovoga. — Löwi iz Stuttgarta. — Troger iz Beljaka. — dr. Rogina z Vrhnike. — Kranjc iz Hirske Bistrice. — dr. Temnikar iz Kamnika.

Pri **Maliču**: Setz, Tternfels, Dilmann, Wille, Kavan, Trostli, Kohn, Ivankovich, Fuchs, Pischmann, Abeles, Linhart z Dunaja. — Langerfeld iz Barmen-a. — Prener iz Graeca. — Kopstein iz Siofok-a. — dr. Marx iz Vratislave. — Prohaska iz Požege. Tučkorič iz Gorice. — Moser pl. Jarolym iz Prage.

Pri **Južnem kolodvoru**: Ferjančič iz Celoveca. — Jug iz Beljaka.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
16	7. u. zjut.	741.8	0.4	sl. svzh.	oblačno	0.00
	2. u. pop.	741.4	4.4	sl. vzh.	"	
	9. u. zveč.	741.7	2.2	"	"	
17	7. u. zjut.	741.0	1.0	sl. vzh.	oblačno	0.00
	2. u. pop.	740.8	5.2	"	"	
	9. u. zveč.	740.9	-1.0	"	jasno	

Srednja temperatura obeh dni 2.3° in 1.7°, oziroma za 0.8 in 1.7° pod normalom.

Spōstovanim častilcem Antona Kremplja.

O priliki zborovanja malonedeljskega bralnega društva ustanovil se je odbor, kateri hoče potrebno ukreniti, da se vendar enkrat postavi dostojen spomenik za narodno prosveto unetemu in zaslužnemu domoljubu bivšemu tukajšnemu župniku Antonu Kremplju. Pol stoletja počiva že ta vzgladni mož v hladni zemlji in niti ne vedeli bi za znamenje, kje njegovi zemeljski ostanki leže, ko bi mu trije častilci kmečkoga stanu ne bili postavili priprostega spomenika. Zob časa je pa v teka let to edino vidno znamenje rodoljubnega spoštovanja tako oglodal, da nikakor več ne ustreza svojemu namenu, namreč opozorjati slovenski rod, da tu leži mož, kateri je bil za časa svojega življenja zastavil vse svoje duševne moči za povzdigo in duševni napredek svojega rodnega ljudstva. Nikakor ne smemo pripustiti, da bi izginil izmed prostega ljudstva spomin na učenega, delavnega in pogumnega prvoborilca, ki je z uma svetlim mečem dokazoval že v prvih desetletjih našega stoletja, da tukaj od nekaj že biva naš rod, in kateri je na slovenskem književnem polju pomagal ledino orati.

Slovenska matica je prinesla v svojem letopisu iz 1868 izpod peresa Božidara Raiča Krempjev življenjepis, kjer so našteje njegove zasluge za cerkveno in posvetno slovstvo. Spisi: „Molitvenice“, „Življenje svetnikov“, „Evangeljišče“ in „Dogodivščine“ so bili o svojem času zelo priljubljeni.

Malonedeljsko bralno društvo je bilo že sklenilo l. 1890 ko se je slavila stoletnica Krempjevega rojstva, da bode nabiralo prostovoljne doneske za njegov spomenik ter je v to svrhu nabralo tudi nekaj denarja. To, kar je nabranega, pa ne zadostuje. Potrebuje se še okoli 400 gld., ker spomenik sam, ki je naročen v Ljubljani veljal bode tamkaj 300 gld. Prevažanje, vzdavanje in komisija za izkopavanje in prenašanje njegovih zemeljskih ostankov iz pokopališča k malonedeljski cerkvi bode zahtevalo še tudi mnogo plačil.

Obračamo se toraj do vseh častilcev Antona Kremplja širom naše domovine ter jih prav uljudno prosimo, naj nam blagovolijo priskočiti s prostovoljnimi doneski na pomoč, da bode odboru mogoče izvršiti postavljeno si nalogo. Odkritje spomenika bode združeno s primerno slavnostjo, ki se bode vršila letos v mescu avgustu. Podrobnosti se naznanijo pozneje. Darove za Krempjev spomenik sprejemata č. g. Ivan Skuhala, dekan itd., ter g. dr. Anton Mihalič, zdravnik; oba v Ljutomeru.

Odbor

za Krempjev spomenik.

Pri Mali Nedelji, dné 6. marca 1895.

Bog vsegamogočni sklenil je v neskončni svoji modrosti poklicati k Sebi preljubljenega, visokočislanskega našega strica, oziroma starega strica, blagorodnega gospoda

med. dr. Martina Dolničar-ja

danes, v nedeljo, dné 17. t. m., ob 8. uri zvečer, po dolgotrajni, mučni bolezni in večkratni prejemi sv. zakramentov, v 88. letu njega starosti.

Pogreb bode v torek, dné 19. marca, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na Dunajski cesti šte. 15.

Sv. maše za dušo rajnega brale se bodo v raznih cerkvah in pri čč. oo. frančiškanih tekom vsega meseca ob 9. uri dopoldne.

Bodi nepozabljivi nam in premili rajnik še sploh priporočen v pobožno molitev in blag spomin pri sv. maši.

V Ljubljani, dné 17. marca 1895.

177 1

Žalujoči ostali.

Menjalnica bančnega zavoda

Najbolje priporočena za preskrbljenje vseh v kurznem listu zaznamovanih menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

Najboljše, svetovno
črnilo za čevlje!

Kdor hoče imeti svoje
obuvalo lepo temno-črno se
lesketajoče in si je želi
ohraniti trpežno, kupi naj
edino le

**Fernolendtovo
črnilo za čevlje**

c. kr. dež. priv. to-
varne. ustanov.
leta 1835 na Dunaji.

Povsod v zalogi.

Radi premnogih malovrednih ponarejanj pazi naj
se natančno na moje ime: **St. Fernolendt.**

Priporočam tudi ličilo za čevlje, snov za ohranitev
usnja, univerzalno nepremočno mazilo. Vsakovrstne
tinte, svitla naravna crme za svitlo usnjato
obuvalo in pisarni pečatni vosek. 10 52-10

Ravnokar je izšlo prav zanimivo
in poučljivo zgodovinsko delo

Moje ječe.

Ital. spisal
Silvio Pellico.

Poslovenil
J. Suzelj.

obsezajoče 15 in pol pole = 248 strani
v mali 8°.

= Cena 35 kr. =

Dobiva se v „Katol. Bukvarni, pri
Niemanu in v „Katoliški Tiskarni“ v
Ljubljani.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

**Medicinalno
olje iz kitovih jeter.**
(Ribje olje.)

Priznana najbolje učinkujoče in pristne vrste,
vedno sveže v zalogi. Steklenica z navodilom o
porabi 60 kr., dvojna steklenica 1 gld., 12 malih
steklenic 5 gld. 50 kr., 12 velikih steklenic 10 gld.

Dobiva se pri 563 20

Ubaldu pl. Trnkóczy-ju
lekarnarju v Ljubljani.
Pošilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkóczy v Gradou.

Društvo pogrebne bratovščine sv. Jožefa

bode imelo

19. sušca, t. j. na sv. Jožefa dan, popoldne ob 4. uri
v šolski sobi tukajšnjega frančiškanskega samostana svoj
letni občni zbor,
h kateremu so vsi moški udje povabljeni.

174 2-2 **Odbor.**

Leopold Tratnik
prej **M. Schreiner,**
pasar in zlatar,
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27,
priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim predstoj-
nikom in slav. občinstvu svojo
najstarejšo in najboljšo urejeno delavnico
za izdelovanje različne
cerkvene posode in orodja.

Vsakatero naročilo izvrši kar možno hitro na-
tančno po cerkvenih pravilih in lepih vzorcih v
raznih slogih. — Na željo prečast. in spošt. naroč-
nikov pošlje načrte ali že izdelovljene predmete rad
vsakomur na ogled.

Staro blago popravi, prenovi, pozlati, posrebi
in poniklja po najnižji ceni. 661 52-12

Krasno in umetno izvršene predmete imam v za-
logi na Sv. Petra cesti št. 23, katere naj si blago-
volijo prečast. gospodje prilično ogledati.

**Stanarinske
knjižice**
za stranke
z uradno potrjenimi
določbami hišnega
reda v slovenskem in
nemškem jeziku, z
razporedbo za vpla-
čevanje stanarine, vo-
dovodne in mestne
doklade, dobé se ko-
mad po 15 kr., 10
komadov vkup 1 gld. v
Katol. Tiskarni
v Ljubljani.

Vizitnice
priporoča
Katol. Tiskarna.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Kri čistilne kroglice

so se vselej sijajno osvedočile pri zabasanju
človeškega telesa, skaženem želodcu,
pomankanju slasti do jedij.

Ker to zdravilo izdeluje lekarna sama, velja
škatljica samo 21 kr., jeden zavoj s 6 škatlji-
cami 1 gld. 5 kr.

Dobiva se pri 569 20

Ubaldu pl. Trnkóczy-ju
lekarnarju v Ljubljani.
Pošilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkóczy v Gradou.

V „Katol. Bukvarni“ v Ljubljani
dobiva se ravnokar izšla knjižica z na-
slovom:

Večna luč.

Angleški spisal kardinal **Wiseman,**
preložil **V. Steska,**
duhovnik v Kočevju.

52 strani, 12°.

Cena: broš. 10 kr., kart. 12 kr.

**Različne rastline, korenine,
lubje in semena kupuje**

166 3

Adolf Hauptmann v Ljubljani, Sv.
Petra cesta 41.

Sarg-ov zdravstveno oblastveno preizkušeni
(Spričevalo: Dunaj, 3. julija 1887.)

mного **milijonkrat**
preizkušen in potrjen, zobozdravilstveno priporočan, je ob jednom najcenejšo
zobe čiščeče in ohranjujoče sredstvo.

Dobiva se povsodi. 620 40-15

Fr. Petrič
v Ljubljani,
Špitalske ulice

priporoča veliko svojo zalogo vsakovrstnega
blaga za moške in ženske obleke
vzlasti domačega in trnskega sukna, razno volneno blago za ženska oblačila, rumburško platno, cefir, tkanino, vsakovrstno hlače-
vino, vso podlogo in potrebščine za krojače, dalje svilnate, piketaste, platnene in bombažaste

= glavne in žepne rute. =

Izborna, trpežno črno sukno za duhovniške obleke, talarje, haveloke itd.

Ostanki najraznovrstnejšega blaga so v veliki izberi po zelo znižani ceni na razpolago.

178 1-1

Dunajska borza.

Dné 18. marca.		Dné 16. marca.		Kreditne srečke, 100 gld. . . . . 200 gld. — kr.	
Skupni državni dolg v notah	101 gld. 60 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	152 gld. — kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	160
Skupni državni dolg v srebru	101 „ 80 „	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	163 „ 50 „	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 „ 80
Avstrijska zlata renta 4%	125 „ 10 „	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	197 „ — „	Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „ 75
Avstrijska kronna renta 4%, 200 kron	101 „ 15 „	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ 35 „	Salmove srečke, 40 gld.	71 „ —
Ogerska zlata renta 4%	124 „ 30 „	Tisine srečke 4%, 100 gld.	153 „ 25 „	St. Genóis srečke, 40 gld.	78 „ 25
Ogerska kronna renta 4%, 200 kron	99 „ 15 „	Dunavske vravnave srečke 5%	133 „ 75 „	Waldsteinove srečke, 20 gld.	52 „ —
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1090 „ — „	Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	108 „ 50 „	Ljubljanske srečke	25 „ —
Kreditne delnice, 160 gld.	404 „ 40 „	Posojilo goriškega mesta	111 „ 25 „	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	172 „ —
London vista	123 „ 20 „	4% kranjsko deželno posojilo	99 „ 25 „	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3440 „ —
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	60 „ 20 „	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 „ 90 „	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	544 „ —
20 mark	12 „ 04 „	Prijoritne obveznice državne železnice	225 „ — „	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	112 „ 50
20 frankov (napoleonov)	9 „ 77 „	„ „ južne železnice 3%	176 „ 50 „	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	84 „ 50
Italijanski bankovci	46 „ 55 „	„ „ južne železnice 5%	132 „ 75 „	Montanska družba avstr. plan.	88 „ 90
C. kr. cekini	5 „ 77 „	„ „ dolenskih železnice 4%	98 „ 50 „	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	164 „ 50
				Papirnih rubljev 100	132 „ —

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za izgube pri izrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wallzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarah,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.